

انديشده آراب ستمين

سايه بمب افكن هاي آمريکايي بر سر مذاکره کنندگان کره شمالي و جنوبي

مقالات

دی ۱۳۹۶

الحمد لله

اندیشکده راهبردی تبیین

مجموعه مقالات

سایه بمب افکن های آمریکایی بر سر مذاکره کنندگان کره شمالی و جنوبی

وبگاه اندیشکده : www.Tabyincenter.ir

نشانی : تهران، اقدسیه، خیابان شهید موحد دانش، خیابان نسترن، پلاک ۳۲، واحد ۱۱

کد پستی : ۱۹۵۷۶۶۴۷۳۱

تلفن : ۲۶۱۵۳۳۲۹

نمابر : ۲۶۱۵۳۳۳۹

فهرست

۷	۱- گم‌شده آمریکا در شبه‌جزیره کره
۷	الف- سال‌های جنگ سرد
۷	ب- پس از جنگ سرد
۹	۲- پیامدهای اقدامات آمریکا در شبه‌جزیره کره
۱۱	پی‌نوشت‌ها و ارجاعات

بعد از ماه‌ها کشمکش سیاسی دیپلماتیک بین بازیگران شبه جزیره کره، سرانجام دو بازیگر عمده و اصلی این منطقه، بر سر آغاز مذاکرات توافق کرده و دیپلمات‌های کره جنوبی و شمالی، برای طرح و بحث پیرامون مسائل مطرح، بر سر یک میز نشستند. اولین دور مذاکرات ۹ ژانویه با دستور کار گفتگو پیرامون اعزام هیئتی از کره شمالی برای حضور در بازی‌های المپیک زمستانی کره جنوبی برگزار شد. همچنین مقرر شده است دور دوم مذاکرات نیمه ژانویه با دستور کار تمرکز بر مسائل مرتبط با بازدید هنرمندان کره شمالی از کره جنوبی برگزار شود. تا به امروز اصلی‌ترین نتیجه و دست آورد مذاکرات دو طرف، تأکید متقابل بر «ضرورت برگزاری نشست‌ها و نتیجه‌بخش بودن آن‌ها» است. اما با توجه به ظاهر موضوعات و اراده دو طرف، این ظرفیت وجود دارد تا مذاکرات به لحاظ موضوعی، مسائل دست‌چند مطرح بین دو کشور مانند ورزش و هنر را پشت سر گذاشته و به سرعت وارد مباحث حساس و راهبردی مانند توان موشکی و هسته‌ای کره شمالی و یا بحث استقرار سامانه‌های موشکی آمریکایی «تاد» در کره جنوبی و رزمایش‌های تهاجمی این کشور با غرب وارد شود. درحالی‌که جریان مذاکرات میان دو کره به آرامی در حال احیا و شکل‌گیری است، ظاهراً آمریکایی‌ها نمی‌توانند تا پایان مذاکرات صبر کنند، آن‌ها می‌خواهند «نقش خود» را بازی کنند تا در انتها، «سهم خود» را مطالبه کنند. در این راستا و در میانه مذاکرات دو کره، تصمیم ایالات متحده برای اعزام چند فروند بمب افکن جدید به گوام، پیام‌ها و پیامدهای غیرقابل چشم‌پوشی بر آنچه این روزها در شبه جزیره کره می‌گذرد خواهد داشت.

۱- گمشده آمریکا در شبه‌جزیره کره

الف- سال‌های جنگ سرد

حضور ایالات متحده در مسائل و مناسبات شبه‌جزیره کره، به سال‌های بعد از جنگ جهانی دوم و آغاز دوران جنگ سرد بر می‌گردد. زمانی که دو کره میان طرفداران ایدئولوژی کمونیستی و لیبرال دموکراسی تقسیم و هر کدام زیر پرچم یکی از دو قطب شرق و غرب قرار گرفتند. در تمام سال‌های دوران جنگ سرد، آمریکایی‌ها به مسائل شبه‌جزیره کره از دریچه روابط استراتژیک با اتحاد جماهیر شوروی نگاه می‌کردند. در این چارچوب وجود یک نظام کمونیستی در ورای مدار ۳۸ درجه [۱] برای آمریکایی‌ها مسئله‌ای پذیرفته شده بود. غالب مسائل مربوط به این شبه‌جزیره نیز در روابط راهبردی و کلان دو ابرقدرت، از جمله به رسمیت شناختن مناطق نفوذ همدیگر حل و فصل می‌شد.

ب- پس از جنگ سرد

بعد از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، به‌عنوان اصلی‌ترین اردوگاه ایدئولوژی کمونیستی، راهبرد آمریکا به سمت نابودی سایر پایگاه‌های کمونیسم در جهان چرخید. از این رو کره شمالی به یکی از اهداف آمریکا برای اعمال فشار بیشتر تبدیل شد. در جهانی که کره شمالی دیگر از حمایت ابرقدرتی مانند شوروی محروم بود و تا حد مشخصی می‌توانست روی چین حساب باز کند، با سرعت و شدت برنامه تقویت توانمندی هسته‌ای و موشکی خود را دنبال کرد. فشار، تهدید و تحریم روزافزون و بیش‌ازاندازه آمریکا بر کره شمالی، این کشور را به‌جایی رساند که امروزه «اولویت‌بخشی به برنامه‌های هسته‌ای نظامی،

مؤلفه اصلی استراتژی امنیت ملی این کشور را تشکیل می دهد. [۲] نتیجه معادله «افزایش فشار آمریکا برای نابودی پایگاه کمونیسم کره ای» - «افزایش توانمندی هسته ای نظامی موشکی کره شمالی» این شده است که در شرایط حاضر عامل حذف نظام و تفکر کمونیستی کره ای در محاسبات آمریکایی ها بسیار کم رنگ و بجای آن مؤلفه «تهدید جغرافیای آمریکا توسط کره شمالی» برجسته شده است. در نتیجه می توان گفت عملکرد و اقدامات خارج از منطق و چارچوب آمریکایی ها مانند فشار بیش از حد و تهدید به نابودی کره شمالی [۳] این کشور را به جایگاهی رسانده است که علاوه بر چالش ایدئولوژیک، تهدیدات راهبردی و نظامی جدی را متوجه ایالات متحده آمریکا می کند. اگر آمریکایی ها ادعا می کنند، امنیت و بقای آن ها توسط کره شمالی تهدید می شود، در حقیقت این تهدید را خود با عملکرد نادرستشان به وجود آورده اند. باید زمانی که به تهدید موجودیت و بقای کره شمالی می پرداختند به فکر این روز نیز می بودند.

علاوه بر این، وجود سطح مناسبی از تنش و تهدید در شبه جزیره کره، چندان هم برای آمریکایی ها نامطلوب نیست. [۴] این سطح مشخصی از تهدید و تنش، اولاً حضور نظامی آمریکا در شرق آسیا و پایگاه هایی مانند گوام و اوکیناوا در ژاپن را توجیه می کند و ثانیاً زمینه فروش سلاح های آمریکایی به کشورهایمانند کره جنوبی و ژاپن را فراهم می کند. مخصوصاً حضور نظامی در شرق آسیا برای آمریکایی ها اهمیت راهبردی و اساسی دارد. این کشور در اسناد راهبردی و اطلاعاتی خود از سال ۲۰۰۹ بجای توصیف کلی حریف، به مصادیق آن اشاره داشته است [۵]، در استراتژی امنیت ملی آمریکا که اخیراً منتشر شد، روسیه و چین به عنوان کشورهایمانند که قدرت آمریکا را به چالش می کشند، توصیف شده اند. [۶] لذا با توجه به تعریفی که از چین ارائه می دهد، برای آمریکا و مهم و

حیاتی است که حضور نظامی مؤثری در شرق آسیا داشته باشد. نتیجه اینکه گم‌شده آمریکا در شبه‌جزیره کره علاوه بر تهدیدات خودساخته و البته متقابل کره شمالی، تمایل و نیاز به حضور جدی نظامی است که این کشور به سمت اتخاذ یک راهبرد دووجهی سوق می‌دهد. از یک طرف با فشار و تهدید خواهان خلع سلاح کره شمالی است و از طرف دیگر نیروها، ناوها، سامانه‌های موشکی و بمب‌افکن‌های خود را به منطقه گسیل می‌کند.

۲- پیامدهای اقدامات آمریکا در شبه‌جزیره کره

گفته شد که ریشه اقدامات و برنامه‌های ایالات متحده آمریکا در شبه‌جزیره کره به دو مسئله برمی‌گردد؛ اول نتیجه‌ای که رفتار این کشور در قبال کره شمالی به بار آورده و دوم تمایلات راهبردی این کشور برای حضور برجسته نظامی در شرق آسیا. مجموع این دو ایالات متحده را به یکی از بازیگران اصلی این منطقه در کنار کره جنوبی، کره شمالی، چین، روسیه و ژاپن تبدیل کرده است، با این تفاوت که برخلاف بقیه، اهداف بلند پروازانه تری را پیگیری می‌کند و از انجام اقدام نظامی نیز ابایی ندارد.

اعزام چندین فروند بمب‌افکن آمریکایی به منطقه هم‌زمان با مذاکرات کره شمالی و کره جنوبی یک معنای اصلی و اساسی دارد؛ «مذاکره و تنش‌زدایی جای خود، حضور نظامی آمریکا در شرق آسیا هم جای خود». به عبارتی دیگر آمریکا این نکته را گوشزد کرده است که بحث مذاکره و تنش‌زدایی با کره شمالی، یک فرایند کاملاً جداگانه و غیرقابل اختلاطی با بحث حضور نظامی این کشور در شرق آسیا است. از این نکته می‌توان دریافت که حضور نظامی آمریکا در شرق آسیا، دلایلی فراتر از توانمندی نظامی کره

شمالی دارد و این کشور حاضر نیست حتی بعد از خلع سلاح احتمالی کره شمالی، به حضور نظامی دائمی خود در منطقه شرق پایان دهد.

ممکن است این‌گونه تحلیل شود که اعزام بمب افکن‌ها هم‌زمان با مذاکرات کره‌ای‌ها، برای فشار بیشتر بر کره شمالی بوده است، در این صورت این اقدامی بسیار نابخردانه است که در راستای سیاست‌های غلط آمریکا در فشار بی‌حدومرز بر کره شمالی، قرار دارد. سایه‌ای که بمب افکن‌ها بر مذاکرات بین دو کره می‌اندازد، دارای آثار و تبعاتی است از جمله اینکه:

۱- بدبینی و سوءظن در مقامات و مذاکره کنندگان کره شمالی را بیشتر می‌کند؛

۲- مذاکرات را از روند طبیعی خود خارج می‌کند؛

۳- با افزایش حس تهدید، کره شمالی را در پیگیری برنامه‌های نظامی و هسته‌ای، مصمم‌تر می‌کند.

به‌عنوان جمع‌بندی، اقدام آمریکایی‌ها در اعزام چندین بمب افکن به منطقه شرق آسیا هم‌زمان با مذاکرات کره شمالی و جنوبی، غیرازاینکه بر برنامه‌های بلندپروازانه این کشور در منطقه تأکید دوباره‌ای می‌کند، پیام جدیدی به همراه ندارد. این اقدام جدای از تقویت بدبینی در مقامات و مذاکره کنندگان کره شمالی، خارج کردن مذاکرات از روند طبیعی و سوق دادن کره شمالی برای پیگیری جدی‌تر برنامه‌های نظامی و هسته‌ای خود، بلوک‌بندی بازیگران این منطقه را مستحکم‌تر می‌کند. در این شرایط احتمال دارد بلوک ژاپن-کره جنوبی خود را برای شکست مذاکرات و حتی وقوع جنگ آماده کنند، بلوک چین-روسیه

نیز با نزدیکی هر چه بیشتر اقدامات ماجراجویانه آمریکا در این منطقه را تحت نظر گرفته و بر هماهنگی‌های بین خود بیفزایند.

پی‌نوشت‌ها و ارجاعات

[۱] در مقطع زمانی تصرف شمال کره توسط شوروی و جنوب توسط آمریکا، مدار ۳۸ درجه به‌عنوان مرز بین دو کره تعیین شد.

[۲] SIPRI Yearbook 2017; “North Korea continues to prioritize its military nuclear programme as a central element of its national security strategy”, available at: <https://www.sipri.org/node/4291>

[۳] مقامات آمریکایی از جمله روسای جمهور این کشور در مقاطع متفاوتی بحث نابودی و حذف کره شمالی را مطرح کرده‌اند، تازه‌ترین این اظهارات به سخنان دونالد ترامپ در مجمع عمومی سازمان ملل متحد برمی‌گردد. گزارش واشینگتن پست در این مورد: “Trump’s threat to ‘totally destroy’ North Korea”, available at: <https://www.washingtonpost.com/news/the-fix/wp/2017/09/19/why-trumps-threat-to-totally-destroy-north-korea-is-extraordinary-even-for-him/>

[۴] برای مطالعه بیشتر در این مورد ر. ک. به: اندیشکده راهبردی تبیین، بررسی امکان درگیری نظامی بین آمریکا - کره شمالی و سناریوهای موجود، قابل بازیابی در آدرس زیر:

[Http://Tabyincenter.ir/20857](http://Tabyincenter.ir/20857)

[۵] بررسی اسناد استراتژی امنیت ملی آمریکا پس از جنگ سرد، مجموعه مقالات، موسسه فرهنگی مطالعات و تحقیقات بین‌المللی ابرار معاصر، تهران، اردیبهشت ۱۳۹۰، ص ۴۵۳

[۶] National security strategy of the United States of America, December 2017, available at: <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2017/12/NSS-Final-12-18-2017-0905.pdf>

اعزام چندین فروند بمبافکن به منطقه، همزمان با مذاکرات کره شمالی و جنوبی، پیام عدم تغییر در راهبرد نظامی آمریکا در شبه جزیره را به همراه دارد.

نشانی مادر شبکه‌های اجتماعی

@Tabyincenter

Tabyincenter.ir

نشانی پایگاه اینترنتی:

۰۲۱ - ۲۶۱۵۳۲۳۹

شماره تماس جهت اعزام سخنران: